

GHEORGHE DIACONU, TÂRGȘOR – UN SIT MILENAR.
STUDII DE ISTORIE ȘI ARHEOLOGIE, PLOIEȘTI, 2003, 382 P.

Situl arheologic de la Târgșor (jud. Prahova) se remarcă printr-o complexitate aparte, datorată vestigiilor diverse, datate din preistorie și până în secolul al XVI-lea, care îi conferă un statut unic, inclusiv prin continuitatea istorică. În cei peste 40 de ani de cercetări, s-a ajuns ca numele de Gh. Diaconu să se *identifice* cu cel al stațiunii în care și-a petrecut cea mai mare parte a vieții profesionale. Eforturile sale au fost răsplătite pe deplin, prin descoperirea unui complex arheologic, remarcabil prin dovezile sale: preistorice (culturi din epoca bronzului), romane (un castru roman), dacice (o așezare a dacilor liberi), de tip Sântana (o mare necropolă birituală), prefeudale (locuințe din secolele VI-VII), ev mediu timpuriu (locuințe din secolele IX-X), finalizate prin identificarea orașului medieval Târgșor. Din totalul acestei liste impresionante, arheologul Gh. Diaconu s-a aplecat îndeosebi asupra descoperirilor funerare, de tip Sântana de Mureș, care au fost valorificate în cuprinsul mai multor articole, dar și sub forma unei monografii, **Târgșor – necropola din secolele III-IV** (București, 1965).

La aproape 50 de ani de la inițierea săpăturilor de la Târgșor (1956-2006), colectivul Muzeului Județean de Istorie Prahova, cu sprijinul unor specialiști și colaboratori de seamă (M. Babeș, R. Harhoiu, Al. Niculescu), au strâns într-un volum omagial câteva studii și articole referitoare la descoperirile din situl milenar Târgșor (cu accent pe cele dedicate culturii Sântana), apărute de-a lungul timpului în reviste de specialitate și semnate de regretatul arheolog. Lucrarea poartă un titlu sugestiv, **Târgșor – un sit milenar. Studii de istorie și arheologie**, fiind un bun instrument de lucru, nu doar pentru specialiști.

Structurat sub forma unei reviste de specialitate, volumul include 22 de articole, dispuse în ordinea apariției lor, doar că au „suferit” unele modificări, datorate noilor norme ortografice, fiind precedate de alte două studii, semnate de D. Lichiardopol și R. Harhoiu, având ca subiect rolul de mentor în arheologia românească al specialistului Gh. Diaconu și aniversarea acestuia la 75 de ani. Din totalul articolelor (24), 14 sunt publicate în limba română, iar 10 sunt bilingve (germană/română). Majoritatea articolelor conțin rezultatele săpăturilor din necropola de la Târgșor (secolele III-IV) și tratează probleme de rit și ritual, inventar funerar, cronologie, dar și tipologii de obiecte (amnare, pandantive os, fibule, piepteni din fier și os).

Analiza articolelor dedicate culturii Sântana de Mureș și selectate pentru acest volum indică o direcție evolutivă a acestora, începând cu primele considerații legate de necropola de la Târgșor (amplasarea sitului, statistica mormintelor, componența inventarului), problemele ridicate de acest cimitir în comparație cu altele din țară și străinătate, contribuția lui (prin intermediul pieselor) la îmbogățirea patrimoniului

național (stabilirea anumitor tipologii de obiecte) și terminând cu influențele etnice ale culturii amintite, practic un amalgam de populații (daci, romani, sarmați, goți, taifali), ale căror elemente materiale s-au completat reciproc, favorizând apariția ei.

Conținutul aceleiași culegeri de texte denotă preocupările lui Gh. Diaconu pentru etapele de influență ale roxolanilor, alanilor, carpilor și avarilor asupra teritoriului carpato-danubiano-pontic. Prin consultarea listei bibliografice, inclusă în studiul semnat de R. Harhoiu, se observă domeniul de cercetare al reputatului arheolog, care avea ca preferințe antichitatea și evul mediu.

Cele 24 de articole sunt însoțite de o notă explicativă, despre structura volumului, rectificările aduse datorită ortografiei timpului și mulțumirile colectivului prahovean pentru sprijinul științific acordat la desăvârșirea acestui proiect.

Utilitatea acestei lucrări constă în reducerea cantității de muncă, privind strângerea și selectarea unui material informațional considerabil, îndeosebi cel legat de problemele culturii Sântana de Mureș. Volumul este un colaj de texte, revizuite din punct de vedere ortografic și ordonate pe ani (publicate între 1960-1986), în funcție de apariția lor în diverse reviste de specialitate (*SCIV*, *SCIVA* și *Dacia*) și structurate pe o problematică strictă (cultura Sântana). Acest volum omagial, dedicat carierei profesionale, îl regăsim și în cazul altor arheologi, aflați încă în activitate (spre exemplu, cel dedicat prof.univ.dr. Dan Gh. Teodor, publicat la Buzău, în 2003 sau pentru academicianul Mircea Petrescu-Dâmbovița, apărut la Iași, în 2005), care se dovedesc a fi bune instrumente de lucru în domeniul istoriei și al arheologiei românești.

Prin intermediul articolelor și a monografiei, dedicate necropolei de la Târgșor (286 de morminte birituale), arheologul Gh. Diaconu s-a înscris în pleiada specialiștilor ce-au cercetat cu acribie obiectivele de tip *Sântana*, fiind un exemplu de urmat, reușind să intuiască și să-i acorde sitului respectiv importanța cuvenită și recunoscută ulterior.

George Dan Hânceanu